

Norsk katapult

Prekvalifisering og industriell skalering – GBER artikkel 28

Dato: 22.03.2023

The logo for SIVA, featuring a stylized 'S' icon followed by the lowercase letters 'iva' in a bold, sans-serif font.

Støtte til prekvalifisering og industriell skalering – GBER artikkel 28

Innledning

Siva er i ferd med å iverksette en fornyet finansieringsstruktur fra 2023. Katapultsentrene har kommet langt i etableringen av sitt tjenestetilbud, og er klare for å videreutvikle dette. Siva tar sikte på å gi tilskudd til katapultsentrene i tråd med sentrenes behov i tiden fremover, og introduserer støtteordningen omtalt som «aktivitetsbasert støtte». Finansieringspakken er primært rettet inn mot katapultsentrenes fasilitatorrolle, og skal sørge for finansiering av sentrale aktiviteter i sentrene.

Siva vil tildele midler under «aktivitetsbasert støtte»-ordningen i overensstemmelse med EØS-avtalens regler om statsstøtte. Tilskudd som utgjør statsstøtte etter EØS-avtalen artikkel 61(1) gis med hjemmel i gruppeunntaksforordningen (forordning (EU) nr. 651/2014), også kalt «GBER»).

Finansieringstiltakene iverksettes i flere etapper. Først ut er støtte til prekvalifisering og industriell skalering, hjemlet i GBER artikkel 28. Ordningen beskrives nærmere i dette notatet.

Aktivitene som støttes

Siva vil yte to ulike former for støtte til SMB-er, slik at de kan nyttiggjøre seg katapultsentrenes kompetanse gjennom rådgivning og tilrettelegging. De ulike støttekategoriene som her omtales er støtte til prekvalifisering og industriell skalering av SMB-er.

Prekvalifiseringsstøtte tar sikte på å tilgjengeliggjøre katapultsentrenes tjenester for SMB-ene i en tidlig fase av et testprosjekt (prekvalifiseringsfasen). Arbeidet består særlig av veiledning til bedrifter i fasen før bedriften eventuelt går i gang med et katapultprosjekt e.l. Typiske aktiviteter kan være samtaler med kunden for å klarlegge behov, planlegging for gjennomføring av prosjekt, dialog med kjernepartnere og andre katapultsentre, samt koordinering av kontakt opp mot utførende ressurser.

Industriell skalering tar sikte på å forberede kunden på videre skalering etter gjennomført katapultprosjekt. Hensikten er å bidra til å akselerere SMB-ers industrielle utviklingsløp frem til industriell skalering og industriell verdiskapning. Katapultsenteret kan følge bedriften mot slutten av selve prosjektgjennomføringen og i tiden etter fullført prosjekt. Tjenesten fra katapultsentrene vil primært bestå i å tolke og analysere resultater fra prosjektet sammen med kunden, tegne veikart for videre arbeid, identifisere ressursbehov for videre demonstrasjon, industrialisering og kommersialisering, samt å fungere som kobling mellom kunden og Sivas øvrige virkemiddelapparat, industri og næringsliv.

GBER artikkel 28 (innovasjonstjenester til SMB-er)

Støtte til prekvalifisering og industriell skalering gis i medhold av GBER artikkel 28. Bestemmelsen fastsetter at enkelte former for innovasjonsstøtte til SMB-er er unntatt fra notifikasjons- og godkjenningsplikten for statsstøttetildeling. Etter artikkel 28(2) bokstav c omfatter bestemmelsen utgifter pådratt tilknyttet innovasjonsrådgivning og innovasjonsstøttetjenester. Disse begrepene er nærmere definert i GBER artikkel 2(94) og (95), som henholdsvis lyder:

94) «*innovasjonsrådgivningstjenester*» *rådgivning, bistand og opplæring på områdene kunnskapsoverføring, erverv, beskyttelse og utnyttning av immaterielle eiendeler, bruk av standarder samt lover og forskrifter de omfattes av,*

95) «*innovasjonsstøttetjenester*» *tilveiebringelse av kontorplass, databanker, biblioteker, markedsforskning, laboratorier, kvalitetsmerking, prøving og sertifisering med sikte på å utvikle mer effektive produkter, prosesser eller tjenester*

Bistanden fra katapultsentrene vil primært være innovasjonsrådgivning, men enkelte av tjenestene vil kunne inneholde elementer av innovasjonsstøtte. Etter GBER artikkel 28 er det ikke et vilkår at støtten betales ut direkte til mottakerbedriften. Siva gir støtte til SMB-ene i form av rabatterte eller vederlagsfrie tjenester, se nærmere punkt 4.

Støtten gis til SMB-er som mottar innovasjonstjenester fra katapultsentrene

All støtte fra Siva kanaliseres gjennom katapultsentrene og videre til bedriftene i form av rabatterte og/eller vederlagsfrie tjenester. Tilskuddet fra Siva kan bare benyttes til dekning av kostnader pådratt i forbindelse med å yte rabatterte eller vederlagsfrie tjenester til senterets SMB-kunder. For katapultsentrene vil Sivas tilskudd ikke innebære noen økonomisk fordel. Katapultsentrene opptrer som et mellomledd, og vil derfor ikke være omfattet av statsstøttereglene etter de EØS-rettslige prinsippene om «statens forlengede arm». Støtte til prekvalifisering og industriell skalering er altså ment å komme katapultsenterets kunder til gode, ved at disse mottar statsstøtte i form av gratis eller rabatterte tjenester. Alle kunder som mottar slike tjenester, må være SMB-er slik dette er definert i statsstøtteregelverket. Sentrene vil dermed bare utgjøre et «mellomledd» og ikke anses som mottakere av statsstøtte. Etter statsstøttereglene er det slik at dersom en støtte i sin helhet kanaliseres videre til en bedrift uten at noe av tildelingen ligger igjen hos den direkte mottakeren, vil ikke denne være å anse som støttemottaker. Grunnen til det er at aktøren som opptrer som mellomledd ikke får noen «fordel» i statsstøtterettslig forstand. Sentrene får kun dekket sine direkte utgifter ved de rabatterte tjenestene. Disse opptrer dermed som «statens forlengede arm» ved at aktøren på støttegivers vegne kanaliserer støttemidlene videre til en eller flere tredjeparter. Siva understreker at katapultsentrene skal fungere som et slikt mellomledd, og at de økonomiske fordelene katapultsenteret mottar fra Siva i sin helhet skal videreføres til SMB-ene.

Støtteintensitet

Utgangspunktet er at støtte til innovasjonsrådgivning og støttetjenester ikke skal overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene, jf. GBER artikkel 28(3). Støtteintensiteten kan likevel økes til opptil 100 % av de støtteberettigede kostnader, forutsatt at det samlede støttebeløp ikke overstiger 200 000 euro per foretak i løpet av en treårsperiode, jf. artikkel 28(4).

Sivas prekvalifiseringsstøtte gis med støtteintensitet på 100 %, mens støtte til industriell skalering gis med en støtteintensitet på 75 %.

Dokumentasjon og rapportering

For at katapultsentrene skal kunne anses som et mellomledd som sluser støtten videre til endelig mottaker, må sentrene kunne synliggjøre at all mottatt støtte videreføres til bedriftene gjennom de rabatterte og/eller vederlagsfrie tjenester som ytes. Det stilles derfor krav til enkelte mekanismer som skal sikre at katapultsentrene bare får dekket kostnadene ved å yte rabatterte tjenester til SMB-ene.

Det kreves at prisene på tjenestene SMB-ene mottar er fastsatt på forhånd, slik at det er mulig å fastslå hvor mye støtte de ulike bedriftene mottar. Etter statsstøtteregelverket er utgangspunktet at støttebeløpet fastsettes basert på hva markedspris for tjenesten ville ha vært, fratrukket den egenandel tjenestemottakeren betaler. Katapultsentrene må ta utgangspunkt i de kostnader de har ved å yte tjenestene, i form av forberedelse og gjennomføring av rådgivningen. Det må fastsettes en timesats for det personell som yter tjenester til SMB-ene. Timesatsen skal ikke bare skal dekke lønnskostnader, men også indirekte kostnader som er relevante for medarbeiderens innsats. De kostnader katapultsenteret har ved å yte tjenesten, danner grunnlaget for å fastsette tjenestens verdi. Den støtten som tilkjennes den enkelte kunde vil være tjenestens verdi fratrukket en eventuell egenandel som betales av kunden selv.

Det stilles krav om tilfredsstillende mekanismer for rapportering og regnskapsføring. Det enkelte katapultsenter plikter å føre detaljerte regnskaper med oversikt over alle tilskudd og når og hvordan dette er kanalisert videre til kundene. Katapultsentrene er videre pålagt en streng plikt til å holde eventuell støtte de selv mottar under andre ordninger regnskapsmessig atskilt fra støtten som skal kanaliseres videre til senterets kunder. Forsømmelse av pliktene vil kunne resultere i at katapultsenteret anses som støttmottaker, og at støtten anses ulovlig. Utbetaling av støtte til prekvalifisering og industriell skalering vil være 50 % ved endelige måltall og 50 % ved årsslutt.